

מדינת ישראל

משרד החינוך

מינהל החינוך הדתי

ראמ"ה

הרשות הארצית
למידה והערכה בחינוך

מבחן בתושבע"פ (מבחן הבוגר) לכיתה ה'

נוסח ב' לאינטרנט

מס' זהות
שם משפחה
שם פרטי
שם ביה"ס

כיתה + מס' כיתה
סמל מוסד
מקצוע

מס' התלמיד/ה
באלפון

שם התלמיד/ה

הכיתה

שם ביה"ס

שם היישוב

תלמוד
בבלי

721

← לפניכם מבחן בתושבע"פ (הבוגר):

- לרשותכם 90 דקות.
- קראו בעיון את כל ההוראות, וענו בתשומת לב על כל השאלות.
- אפשר לכתוב בעיפרון או בעט.
- בחלק מן השאלות הודגשו מילים חשובות. שימו לב למילים אלה.

← בשאלות שבהן אתם נדרשים לכתוב תשובה, כתבו אותה במקום המיועד לכך.

← בשאלות שבהן אתם נדרשים לבחור תשובה נכונה אחת מבין כמה תשובות, בחרו את התשובה וסמנו לידה ☒.

← אם אתם רוצים לתקן את תשובתכם, מחקו את התשובה שסימנתם כך: , וסמנו ☒ ליד תשובה אחרת.

← אם תסמנו ☒ ליד יותר מתשובה אחת, התשובה תיחשב שגויה.

לפני מסירת המבחן –
בדקו היטב את תשובותיכם,
ותקנו לפי הצורך.

בהצלחה!

חלק א' – מעגל השנה

שאלה 1

הפסוק שלפניכם עוסק בארבעת המינים:

"וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וְעֹנֶף עֵץ עָבֹת וְעֵרְבֵי נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים".

כתבו לאיזה מארבעת המינים מתייחס כל אחד מחלקי הפסוק.

א. "פְּרִי עֵץ הָדָר" מתייחס ל: _____.

ב. "כַּפֹּת תְּמָרִים" מתייחס ל: _____.

ג. "עֹנֶף עֵץ עָבֹת" מתייחס ל: _____.

ד. "עֵרְבֵי נָחַל" מתייחס ל: _____.

.....

שאלה 2

בימי בית המקדש השני שלטו מלכי יוון בארץ ישראל וניסו להשכיח את התורה מעם ישראל. תקופה זו קשורה ל:

1 ☐ פורים.

2 ☐ תשעה באב.

3 ☐ חנוכה.

4 ☐ ל"ג בעומר.

שאלה 3

אילו מצוות ומנהגים יש לקיים בליל הסדר?

העתיקו ארבע תשובות נכונות מן המסגרת.

א.

ב.

ג.

ד.

• הגעלת כלים	• הזמנת אושפיזין
• אכילת מצה	• סיפור יציאת מצרים
• בדיקת חמץ	• ספירת העומר
• אכילת מרור	• שתיית ארבע כוסות יין

שאלה 4

העתיקו מן המסגרת לכל חג שמות של **שתי** דמויות הקשורות לאותו החג.

החג	א. פורים	ב. פסח	ג. שבועות
השמות	1. _____	1. _____	1. _____
	2. _____	2. _____	2. _____

שמות הדמויות

•	אנטיוכוס	•	משה	•	דוד	•	ושתי	•	יהושע
•	תמר	•	חרבונה	•	יעל	•	דבורה	•	פרעה
•	רות								

שאלה 5

באילו ימים אומרים הלל?

העתיקו ארבע תשובות נכונות מן המסגרת.

א.

ב.

ג.

ד.

• אסרו חג	• חנוכה	• יום הכיפורים	• ל"ג בעומר
• סוכות	• פורים	• פסח	• ראש השנה
• ראש חודש			

שאלה 6

עד מתי סופרים את ספירת העומר?

1. ☐ עד חג השבועות

2. ☐ עד ל"ג בעומר

3. ☐ עד פסח שני

4. ☐ עד ראש חודש סיוון

שאלה 7

איזו תפילה מתפללים בראש חודש ולא מתפללים בימי חול רגילים?

- 1 ☐ תפילת שחרית
2 ☐ תפילת מוסף
3 ☐ תפילת מנחה
4 ☐ תפילת נעילה

שאלה 8

לשלושת הרגלים, פסח, שבועות וסוכות, יש שמות נוספים. העתיקו מן המסגרת לכל חג שלושה שמות נוספים המתאימים לו.

שם החג	א. פסח	ב. שבועות	ג. סוכות
השמות	1. _____	1. _____	1. _____
	2. _____	2. _____	2. _____
	3. _____	3. _____	3. _____

- חג האביב • חג הביכורים • חג המצות • חג האסיף
- החג • חג מתן התורה • זמן שמחתנו • חג הקציר
- חג החירות

שאלה 9

העתיקו מן המסגרת באילו ימים בשנה מוסיפים לברכת המזון את התוספות שלפניכם.

א. "רצה והחליצנו": _____

ב. "על הנסים": _____

ג. "יעלה ויבוא": _____

• פורים	• ראש חודש	• שבת
• יום העצמאות	• אסרו חג	• ל"ג בעומר

חלק ב' – בין אדם למקום

שאלה 10

לפניכם טבלה ובה ברכות שמברכים לפני שאוכלים או לפני ששותים.
העתיקו מן המסגרת ליד כל ברכה שני מאכלים ו/או משקאות המתאימים לה.

המאכלים ו/או המשקאות	הברכה
1. _____ 2. _____	א. המוציא לחם מן הארץ
1. _____ 2. _____	ב. בורא פרי הגפן
1. _____ 2. _____	ג. בורא פרי האדמה

• פיתה • גזר • בשר • תפוז • שקד	• מיץ תפוזים • בייגלה • לחמנייה • יין • בננה
• עוגה • מיץ ענבים לקידוש	

שאלה 11

א. הברכה האחרונה שיש לברך **לאחר** אכילת עוגה היא:

ב. הברכה האחרונה שיש לברך **לאחר** שתיית כוס מיץ תפוזים היא:

ג. הברכה האחרונה שיש לברך **לאחר** אכילת פיתה היא:

.....

שאלה 12

בזמן אמירת הפסוק הראשון של קריאת שמע יש לכוון שלוש כוונות. מה הן?
סמנו את התשובה הנכונה.

- 1 ☐ ה' הוא יחיד, קבלת עול מצוות, ה' הוציאנו ממצרים
- 2 ☐ ה' הוציאנו ממצרים, קבלת עול מצוות, קבלת עול מלכות שמים
- 3 ☐ ה' הוציאנו ממצרים, ה' מושל בכל העולם, קבלת עול מלכות שמים
- 4 ☐ ה' הוא יחיד, ה' מושל בכל העולם, קבלת עול מלכות שמים

שאלה 13

כתבו איזו ברכה יש לברך בכל אחד מהמקרים שלפניכם.
העתיקו את התשובות הנכונות מן המסגרת.

א. הַצֵּלָה מִסַּכָּנָה: "ברוך אתה... מלך העולם

."

ב. לבישת בגד חדש: "ברוך אתה... מלך העולם

."

ג. ראיית מלך: "ברוך אתה... מלך העולם

."

• שנתן מכבודו לבשר ודם	• שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה
• הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב	• אשר יצר את האדם...
• זוכר הברית ונאמן בבריתו וקיים במאמרו	• שכוחו וגבורתו מלא עולם
• עושה מעשה בראשית	• אשר בחר בנו מכל העמים...

שאלה 14

העתיקו מן המסגרת את המצוות שהן "מצוות התלויות בְּאֶרֶץ".

א. _____

ב. _____

ג. _____

שבת •	שמיטה •	שילוח הקן •	בניית סוכה •
הפרשת תרומות ומעשרות •	השבת אֲבָדָה •	עורלה •	

שאלה 15

אסתר מארחת את רבקה בביתה ומכבדת אותה בארבעה מאכלים:
בוטנים, עוגיות, גלידה ותמרים.

אם רבקה רוצה לטעום מכל מאכל המוגש לה, באיזה סדר עליה לאכול את המאכלים על פי "דין קדימה בברכות"?

א. _____

ב. _____

ג. _____

ד. _____

חלק ג' – בין אדם לחברו

שאלה 16

באחד הדוכנים שבשכונה נמכרו מכשירי חשמל גנובים. רפאל החליט שלא לקנות בדוכן זה.

על איזה **איסור** לא רצה רפאל לעבור?

- ☐1 על אונאת ממון, שנאמר: "אַל תִּזְנוּ אִישׁ אֶת אָחִיו".
- ☐2 על אונאת דברים, שנאמר: "וְלֹא תִזְנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ".
- ☐3 על סיוע לעוברי עברה, שנאמר: "לִפְנֵי עֵוֶר לֹא תִתֵּן מְכֻשָּׁל".
- ☐4 על התעלמות מאדם בצרה, שנאמר: "לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ".

.....

שאלה 17

רחלי סיפרה לחברתה שהוריה של רינה קיבלו מכתב מהמחנכת, מפני שהפריעה בשיעור.

על איזה **איסור** עברה רחלי?

- ☐1 לא תלבין פני חברך ברבים.
- ☐2 לא תשנא את אחיך בלבבך.
- ☐3 לא תיקום ולא תיטור.
- ☐4 לא תלך רכיל בעמך.

שאלה 18

א. נתנאל מקפיד מאוד שלא לשבת על כיסא אביו בבית הכנסת או בבית. איזו מצווה מקיים נתנאל, מצוות כיבוד אב ואם או מצוות מורא אב ואם?

ב. אימא ביקשה מרחל כוס מים, ואף שרחל מיהרה מאוד לחברתה, הגישה לאמה מים בשמחה ובמאור פנים.

איזו מצווה קיימה רחל, מצוות כיבוד אב ואם או מצוות מורא אב ואם?

ג. דוד התרגל מגיל צעיר לקרוא לאביו ולאמו בשם הפרטי.

על איזו מצווה עובר דוד, על מצוות כיבוד אב ואם או על מצוות מורא אב ואם?

שאלה 19

סמנו ✓ ליד שני המשפטים שהם הלכות הקשורות למצוות "השבת אֶבְדָּה".

- המוצא אֶבְדָּה חייב להכריז על כך או למסור אותה למשטרה. _____
- אסור להחזיר אֶבְדָּה בלילה. _____
- מחזירים אֶבְדָּה על פי סימנים. _____
- נשים פטורות ממצוות השבת אֶבְדָּה. _____
- המוצא אֶבְדָּה פטור מלשמור עליה. _____

שאלה 20

א. במבחן במדעים שנערך בכיתה ה' העתיק אחד הנבחנים מחברו תשובה אחת.

על איזה איסור עבר הנבחן?

העתיקו את התשובה הנכונה מן המסגרת.

ב. מאיר כעס על אמנון כי הוא לא שיתף אותו במשחק הכדורגל ששיחקו בהפסקה. הוא חיכה עד שתסתיים ההפסקה, ורק אז, כשכל התלמידים היו בכיתה, הוא צעק על אמנון לפני כולם.

על איזה איסור עבר מאיר?

העתיקו את התשובה הנכונה מן המסגרת.

ג. ירון ביקש מדניאל עיפרון ודניאל סירב. למחרת ביקש דניאל מִיָּרון מחק, אך ירון סירב ואמר לו: "אתה לא נתת לי עיפרון, ולכן אני לא אתן לך מחק".

על איזה איסור עבר ירון?

העתיקו את התשובה הנכונה מן המסגרת.

• "לֹא תִשָּׁנָא אֶת אֲחִידָךְ בְּלִבְבְּךָ"	• הלבנת פנים
• גְּנֵבַת דַּעַת	• אונאת ממון
• שְׁנֵאת חֵינָם	• "לִפְנֵי עֵינַי לֹא תִתֵּן מְכַשֵּׁל"
• "לֹא תִקְסִים"	• "לֹא תִטּוֹר"

חלק ד' – ביאור מושגים**שאלה 21**

מהי "ברכה לבטלה"?

- ☐1 ברכה הפותחת והמסתיימת ב"ברוך".
- ☐2 ברכה הפותחת ב"ברוך" ואינה מסתיימת ב"ברוך".
- ☐3 ברכה הנאמרת שלא לצורך.
- ☐4 ברכה שאין מזכירים בה את שם ה'.

.....

שאלה 22

מה הן מצוות "בין אדם למקום"?

- ☐1 מצוות הקשורות ליחס של בני האדם זה לזה.
- ☐2 מצוות הקשורות ליחס שבין האדם לקב"ה.
- ☐3 מצוות שחייבים לקיים רק בזמן שבית המקדש קיים.
- ☐4 מצוות שחייבים לקיים רק בארץ ישראל.

.....

שאלה 23

הימים ש"בין כסה לעשור" הם:

- ☐1 הימים שבין י"ז בתמוז לתשעה באב.
- ☐2 הימים שבין ראש חודש אייר לל"ג בעומר.
- ☐3 הימים שבין פסח לשבועות.
- ☐4 הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים.

שאלה 24

"בל תשחית" הוא האיסור:

- ☐1 לחלל שם שמים ברבים.
- ☐2 לקלקל מה שבני אדם יכולים ליהנות ממנו.
- ☐3 להחזיק חמץ בפסח, לאכול אותו וליהנות ממנו.
- ☐4 לאכול בשר וחלב יחד.

שאלה 25

את ברכת "בורא מאורי האש" מברכים בזמן:

- ☐1 בדיקת חמץ.
- ☐2 המדורה בל"ג בעומר.
- ☐3 הבדלה במוצאי שבת.
- ☐4 הדלקת הנר של יום טוב.

שאלה 26

מה הם "מים שלנו"?

- ☐1 מים שנשאבו יום קודם ומשמשים לאפיית מצות.
- ☐2 מים המשמשים לנטילת ידיים מיד כשקמים בבוקר.
- ☐3 מים המשמשים לנטילת ידיים לפני סעודה שבה אוכלים לחם.
- ☐4 מים המשמשים "מים אחרונים" לפני שמברכים את ברכת המזון.

שאלה 27

"בֵּל יִרְאֶה וּבֵל יִמָּצֵא" הוא האיסור על יהודי:

- ☐1 להשאיר חמץ ברשותו בפסח.
- ☐2 להיראות או להימצא בקודש הקודשים.
- ☐3 לגעת בכלי הקודש של המקדש.
- ☐4 לראות חמץ בפסח, אפילו של גוי.

שאלה 28

ימי "בֵּין הַמָּצֹתִים" הם הימים:

- ☐1 שבין חג הפסח לחג השבועות.
- ☐2 שבין תשעה באב לראש חודש אלול.
- ☐3 שבין ראש השנה ליום הכיפורים.
- ☐4 שבין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב.

שאלה 29

"ברכות הנהנין" הן:

- ☐1 ברכות הנאמרות למארחים כדי להביע תודה על האירוח.
- ☐2 ברכות הנאמרות לפני אכילה, שתייה או הרכת ריח טוב.
- ☐3 ברכות הנאמרות כדי להביע תודה לה' על חסדיו.
- ☐4 ברכות הנאמרות לפני שמקיימים את מצוות התורה.

שאלה 30

התוספת "משיב הרוח ומוריד הגשם" בברכה השנייה של שמונה עשרה נקראת:

- 1 ☐ גבורות גשמים.
- 2 ☐ בקשת גשמים.
- 3 ☐ גשמי ברכה.
- 4 ☐ תפילת גשם.

חלק ה' – מבוא לתושבע"פ וידיעות כלליות

שאלה 31

בכל שורה בטבלה שלפניכם מופיעים שמות של שני חכמים.

הקיפו את שם החכם שחי קודם.

דוגמה	1. הרמב"ם	2. הרמח"ל
זוג א'	1. רבי סעדיה הגאון	2. רבי יהודה הנשיא
זוג ב'	1. רבי עקיבא	2. הרמב"ם – רבי משה בן מימון
זוג ג'	1. החפץ חיים – רבי ישראל מאיר הכהן	2. רש"י – רבי שלמה יצחקי
זוג ד'	1. הרמב"ן – רבי משה בן נחמן	2. רשב"י – רבי שמעון בר יוחאי
זוג ה'	1. "המחבר" – רבי יוסף קארו	2. הרא"ה – הרב אברהם יצחק הכהן קוק

המשך בעמוד הבא ←

שאלה 32

כתבו בטבלה ליד כל מסכת את שם הסדר שאליו היא שייכת.
העתיקו את שם הסדר הנכון מבין ששת סדרי המשנה שבמסגרת.

שם המסכת	שם הסדר	
דוגמה	ראש השנה	לולא
א'	קידושין	
ב'	פאה	
ג'	סנהדרין	
ד'	פרה (אדומה)	
ה'	(קרבן) תמיד	

שישה סדרי משנה הם:

1. סדר זרעים העוסק בעיקר במצוות התלויות בארץ.
2. סדר מועד העוסק בעיקר בחגי ובמועדי ישראל.
3. סדר נשים העוסק בעניינים שבין בעל לאשתו.
4. סדר נזיקין העוסק בענייני ממון ומשפט בין אדם לחברו.
5. סדר קדשים העוסק בעיקר בענייני קרבנות ועבודת בית המקדש.
6. סדר טהרות העוסק בעיקר בענייני טומאה וטהרה.

בהצלחה!

722

מבחן בתושבע"פ (מבחן הבוגר) לכיתה ה', נוסח ב'